

Afet Döneminde Eğitim

Haftalık Bilgi Notu: 7 21- 28 Mart 2023

Hazırlayan: Ezgi Tunca

Deprem bölgesinde eğitim-öğretime geçiş

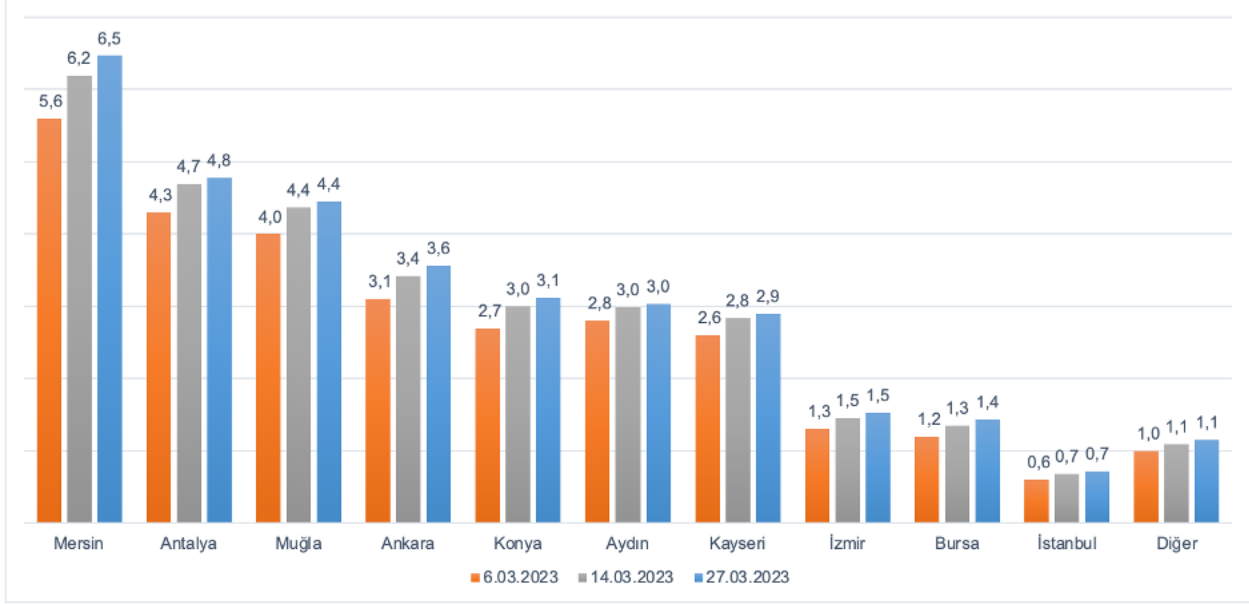
- Depremden etkilenen on ilde eğitim-öğretime geçiş için hazırlanan [yol haritası](#) kapsamında, üçüncü kategoride yer alan Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş ve Hatay'da 27 Mart tarihinde **kademeli olarak eğitim-öğretime başladı**.
 - Malatya'da Arapgir, Arguvan, Kale, Pütürge, Yazıhan, Darende ve Hekimhan ilçeleri; Adıyaman'da Kahta, Gerger, Sincik ve Samsat ilçeleri; Kahramanmaraş'ta Andırın ve Ekinözü ilçeleri ile Hatay'da Yayladağ, Altınözü, Erzin, Reyhanlı, Payas, Dört Yol ve Arsus ilçelerinde eğitim-öğretim [başladı](#).
 - Diğer ilçelerde eğitim-öğretim ilişkin süreçler Valilik kararlarıyla belirlenecek.
- 2022-23 eğitim-öğretim yılının **Türkiye genelinde** daha önce planlandığı gibi **16 Haziran tarihinde** tamamlanacağı ve uzatma yapılmayacağı [duyuruldu](#). Yaz döneminde telafi eğitimine yönelik planlamalar yapılacak.
- Hatay'da AFAD, Millî Savunma Bakanlığı ve NATO işbirliğiyle **2 bin 400 kişilik bir çadır kent** kurulduğu açıklandı. Mehmetçik Okulları'nın da yer alacağı çadır kentte öğrenci ve öğretmenlerin konaklayabilmesi ve öğrencilerin merkezi sınavlara hazırlanma sürecinde kullanılabileceği bir tesis olması [amaçlanıyor](#).
- Bakan Özer, İskenderun'a getirilecek 2 bin kişilik **Karadeniz Lifeship Rauf Bey gemisinin** bölgede LGS ve YKS'ye hazırlanan öğrencilere tahsis edileceğini ve Bakanlık tarafından öğretmen ve lojistik desteği sağlayacağını [duyurdu](#).
- Bakan Özer, afet bölgesinde 28 Mart itibarıyla **360 bin kırtasiye seti ile 26 milyon ders kitabı ve yardımcı kaynağın** öğrencilere ulaştırıldığını [açıkladı](#).
- Deprem bölgesindeki öğrencilerin **TRT EBA içeriklerini** takip edebilmeleri amacıyla konteynırlara 26 Mart itibarıyla **15 bin televizyon kurulumunun** yapıldığı [açıklandı](#).
- Dezavantajlı bölgelerde yaşayan ve bilim merkezlerine gitme imkânı bulunmayanlar öğrencilerin bilim eğitimine erişimi için kullanılan **Mobil Bilim Merkezi** deprem bölgesine [gönderildi](#).
- Depremden etkilenen illerde **halk eğitimi merkezleri ve olgunlaşma enstitüleri** bünyesindeki ücretsiz kurslar aktif hâle [getirildi](#).

- 25 Mart tarihi itibarıyla on bina, 45 çadır, on konteyner ve bir mobil araç olmak üzere toplam **66 destek ve koordinasyon merkezi** açıldı.
- Destek ve koordinasyon merkezlerinde açılan 5 bin 820 kurstan **79 bin 162 kişi** yararlandı
- 5 bin 494'ü usta öğretici olmak üzere toplam **6 bin 339** Bakanlık personeli eğitici olarak görevlendirildi.

Deprem bölgesinden diğer illere nakiller

- 23 Mart itibarıyla deprem bölgesindeki illerde okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde öğrenim gören toplam **252 bin 829 öğrencinin diğer illere nakilleri gerçekleştirildi.**
 - Bakan Özer, daha önce nakil yaptıran **on bin 496 öğrencinin** deprem öncesi yaşadıkları illere **geri nakil** yaptırdığını [açıkladı.](#)
- Grafik 1'de afet bölgesinden farklı illerdeki okullara **nakil olan öğrencilerin nakil oldukları ildeki 6-17 yaş çocuk nüfusuna oranı** görülüyor. Bu oran, ilde çocuklara yönelik kamu hizmetleri üzerinde afet göçleriyle oluşan yoğunluğu izlemek için bir gösterge olarak kullanılabilir. Buna göre, 23 Mart itibarıyla nakil öğrenci sayısının **6-17 yaş çocuk nüfusu içindeki yoğunluğunun** en yüksek olduğu il **Mersin'dir** (%6,5). Mersin'e nakil olan öğrenci sayısı önceki bilgi notu dönemine göre %4,5 arttı. En güncel verilere göre nakil öğrenci sayısındaki **artışın en yüksek olduğu il** ise bu bilgi notu döneminde de **Bursa'dır** (%5,9). Bu bilgi notu döneminde MEB yalnızca nakil öğrenci sayısının 5000 ve üzeri olduğu il verilerini paylaştı. **Bu veri, özellikle ildeki çocuklara yönelik hizmetlerin planlanması için önemli bir gösterge olduğu için tüm illere ilişkin ayrıştırılmış veri paylaşılmalıdır.**

GRAFİK 1: İLLERE GÖRE NAKİL OLAN ÖĞRENCİLERİN İLDEKİ 6-17 YAŞ GRUBU ÇOCUK SAYISINA ORANI (%)

Kaynak: MEB ([2023, 6 Mart](#)), MEB ([2023, 14 Mart](#)), MEB ([2023, 27 Mart](#)) ve TÜİK ([2022](#)) verileri kullanılarak ERG tarafından hesaplandı.

- Göç veren illere göre öğrenci sayıları en son 6 Mart 2023'te paylaşılmıştı.^[1] Bu sayılar temel alınarak ile geri dönen öğrenci sayılarına bakıldığında, **geri dönen öğrencilerin 6 Mart'a kadar nakil olan öğrenciler içindeki payının en yüksek olduğu** iller Kilis (%29,9), Gaziantep (%26,1) ve Adana'dır (%25,0). Dağılımının büyüklüğe göre iller iki kategoriye ayrılabilir.
 - **Payın %15 ve üstü olduğu** tüm illere bakıldığında bu illerin gözlemlenebilen ortak noktalarından biri en geç 13 Mart 2023 itibarıyla okulların açılmasıdır.
 - Okulların 27 Mart 2023 itibarıyla açılmasının planlandığı illerin tamamındaysa **oran %3 ve altındadır**.
 - Bu durumun nedensellik içerdiğini iddia edebilmek için daha fazla veriye ihtiyaç var. İldeki barınma ve istihdam koşulları, sağlanan hizmetlerin niteliği, sosyal ve/ya dayanışma ağlarının varlığı ya da ailelerin gelir durumu gibi pek çok faktör ile geri dönen nakil öğrenci sayısını etkileyebilir. Diğer yandan, ileride yaşanabilecek afetlerde afet bölgesi göçleriyle ilgili yapılacak planlamalarda **okulların açılma sürelerinin de göç kararında bir etken olabileceği** dikkate alınmalıdır.

TABLO 1: DEPREM BÖLGESİNDEN NAKİL YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN DURUMU

	Nakil yaptıran öğrenci sayısı (6 Mart 2023)	İle geri dönen öğrenci sayısı (27 Mart 2023)	Geri dönen öğrencilerin nakil yaptıranlar içindeki payı	Okulların açıldığı tarihi
Kilis	344	103	29,9	1 Mart 2023
Gaziantep	14.719	3.844	26,1	13 Mart 2023
Adana	4.041	1.009	25,0	13 Mart 2023
Diyarbakır	3.152	595	18,9	1 Mart 2023
Şanlıurfa	3.080	579	18,8	1 Mart 2023
Osmaniye	4.167	719	17,3	13 Mart 2023
Kahramanmaraş	52.908	1.569	3,0	27 Mart 2023
Adıyaman	22.889	418	1,8	27 Mart 2023
Malatya	39.987	649	1,6	27 Mart 2023
Hatay	71.959	1.011	1,4	27 Mart 2023
Toplam	217.246	10.496	4,8	

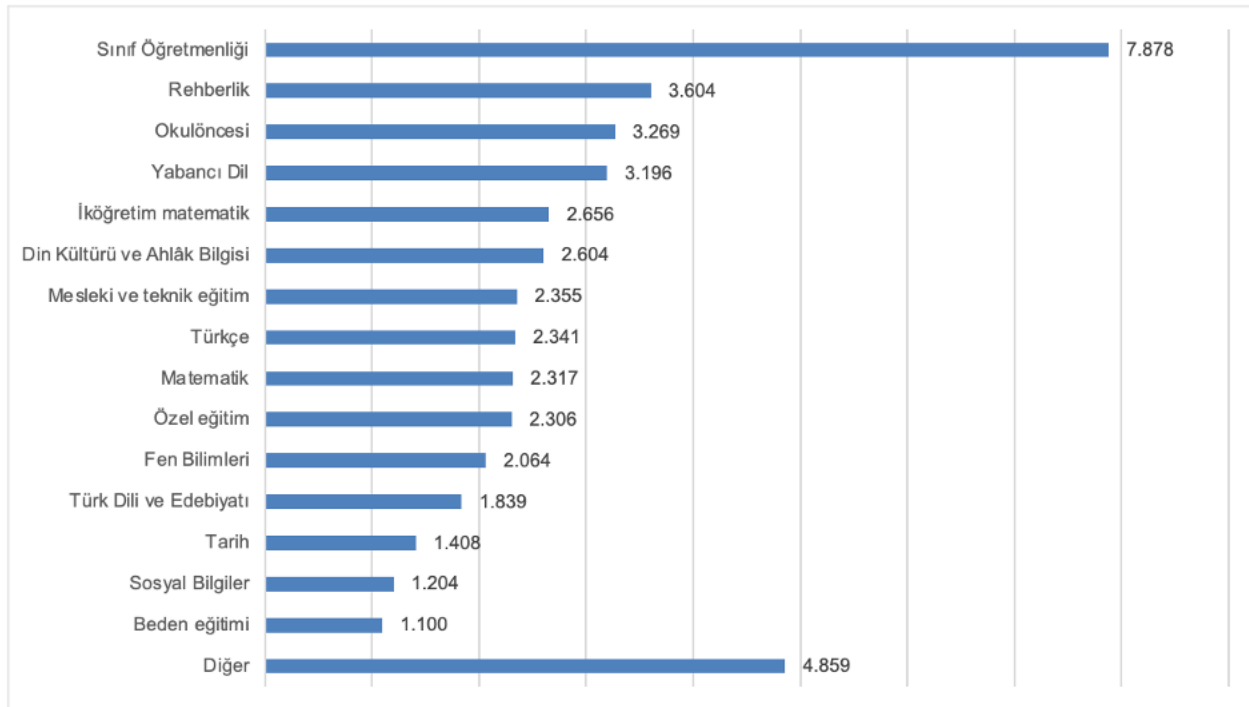
Kaynak: MEB ([2023, 6 Mart](#)) ve MEB ([2023, 27 Mart](#)) verileri kullanılarak ERG tarafından hesaplandı.

Öğretmenlere dair düzenlemeler

- 20 Mart'ta Türkiye genelinde 45 bin **yeni öğretmen ataması** yapılacağı ve atanacak öğretmenlerin öncelikle afet bölgesinde görevlendirileceği [duyurulmuştu](#).
- Öğretmen atamasına ilişkin takvim ve branş bazında kontenjan dağılımı [paylaşıldı](#).
 - Buna göre, ön başvurular 27 Mart-1 Nisan tarihlerinde alınacak ve **atamalar 8 Mayıs'ta** gerçekleştirilecek.
 - Atama için en fazla kontenjan ayrılan beş alan sırasıyla **sınıf öğretmenliği** (7 bin 878), **rehberlik alanı** (3 bin 604), **okulöncesi öğretmenliği** (3 bin 269), **ilköğretim matematik öğretmenliği** (2 bin 656) ve **din kültürü ve ahlâk bilgisi alanı** (2 bin 604) oldu.

- Grafik 2’de yeni öğretmen ataması yapılacak alanlardaki kontenjanlar karşılaştırılıyor. Bu karşılaştırma yapılırken mesleki ve teknik eğitim alanı dersleri için yapılacak tüm atamalar **“mesleki ve teknik eğitim”** altında ve yabancı dil dersleri için yapılacak tüm atamalar ise **“yabancı dil”** altında toplanarak gösterildi. **“Diğer”** kategorisinde ise kontenjanı **bin ve altında olan** alanlar yer alıyor.^[2] Buna göre tek başlarına sıralamaya girememiş olmalarına karşın gruplandıklarında **yabancı dil alanı atamalarının ilk beşte, mesleki ve teknik eğitim alanındaki atamaların da ilk 10’da** yer aldığı görülüyor. Türkiye’de eğitime ayrılan kamu kaynakları ağırlıklı olarak öğretmen ataması ve personel harcamaları ile derslik yapımına ayrıldığı için bu kategoriler altında yapılacak inceleme hangi alanlara ve/ya kademelere daha kaynak ayrıldığıнын izlenmesi için önemlidir.

GRAFİK 2: YENİ ÖĞRETMEN ATAMASI YAPILACAK ALANLAR VE KONTENJANLARI

Kaynak: MEB ([2023, 24 Mart](#)) verileri kullanılarak ERG tarafından hesaplandı.

^[1] 6 Mart 2023’ten sonra MEB afet bölgesi dışındaki illere nakil olan öğrenci sayısını paylaşmaya devam etti. 23 Mart 2023 itibarıyla toplam sayı 252 bin 829’dur. Bu verinin göç veren illere göre dağılımının paylaşılması hâlinde Tablo 1’deki oranların değişeceği dikkate alınmalıdır.

^[2] Bu alanlar şunlardır: Fizik (787), coğrafya (750), müzik (637), görsel sanatlar (602), kimya / kimya teknolojisi (552), biyoloji (450) imam-hatip lisesi meslek dersleri (430), felsefe (401), bilişim teknolojileri (217), sağlık bilgisi (21), sanat tarihi (10), psikoloji (2).